

Askel kohti laadukkaampaa sisäistä tarkastusta

Sivu 8

COSO uudistui

Sivu 6

**Työelämän kehittäminen paras
lääke työurien pidentämiseen**

Sivu 14

- 3 **Pääkirjoitus**
Syynissä – Luottamus
- 4 **Viestintätoimikunnan puheenjohtajan tervehdys**
- 5 **Sirkku Holmströmin mietteitä kevätseminaarista**
- 6 **COSO uudistui toukokuussa**
- 7 **Uudistunut syysseminaari Turussa**
Ohjaus ja valvonta teoriasta käytäntöön – COSO 2013
- 8 **Askel kohti laadukkaampaa sisäistä tarkastusta**
- 10 **Uusi toimintamalli: Tarkastuskoulu**
- 12 **Sisäisen tarkastuksen osaamisvaatimukset koulutus-
tarjonnan kehittämisen lähtökohtana**
- 14 **Työelämän kehittäminen paras lääke työurien
pidentämiseen**
- 15 **What is ECIIA?**
- 16 **Tule mukaan kehittämään julkissektorin sisäistä
tarkastusta**

Syynissä

Yhteystiedot
Sisäiset tarkastajat ry
Energiakuja 3
00180 Helsinki
Puh. 010 4236 350
www.theiia.fi

Toimituskunta
Jari Korpela, pj
Minna Korhonen
Antti Laukkanen
Jussi Sovasto
Tarja Tirri
Matti Mikola

Ilmoitukset
Puh. 010 4236 350
sisaiset.tarkastajat@theiia.fi

Ulkoasu
Antturi Design Oy
Kannen kuva: 123RF.com

Syynissä – Luottamus

Hannu Kananen
Sisäiset tarkastajat ry:n
hallituksen puheenjohtaja

Talouden muutokset heijastuvat organisaatioiden toimintaan luoden epävarmuutta. Riskikenttien painopisteet vaikuttavat myös sisäisen tarkastuksen toimintaan, jonka keskeisenä tehtävänä on tukea organisaatiota sen tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällinen lähestymistapa organisaation riskienhallinta-, valvonta- sekä johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen. Ketterä ja innovatiivinen sisäinen tarkastus seuraa, konsultoi ja raportoi organisaation toimintaa ja samalla vähentää riippumattomana toimijana epävarmuustekijöiden vaikutuksia.

Sisäiset tarkastajat ry tukee tarkastussammattilaisten osaamista järjestämällä monipuolisia koulutus- ja seminaaritilaisuuksia. Suuren suosion saavuttaneen CIA-valmennuskurssin jatkona syksyn koulutustarjonnasta löytyy useita mielenkiintoisia tilaisuuksia, joissa käsitellään niin tarkastusprosesseja kuin laatuarviointejakin.

Uudistettu COSO-malli on yksi vuoden puhutuimmista aiheista. Sen sisältöä esitellään myös tässä Syynissä-lehden numerossa. Syvällisemmin aiheeseen perehdytään syysseminaarissa lokakuun lopulla. Turussa järjestettävän Ohjaus ja valvonta teoriasta käytäntöön – COSO 2013 -seminaarin pääpuhuja **Catherine Jourdan** on yksi COSO-mallin pääarkkitehdeistä.

Syksyn aikana yhdistyksen aktiiviset toimikunnat ja pienryhmät tuottavat jäsenistölle paljon hyödyllisiä työvälineitä, kannanottoja ja ammatillisia ohjeita. Kesällä julkaistun Sisäiset arvioinnit -ohjeen jatkona ammatillisten asioiden toimikunta toimittaa ohjeen myös ulkoisista laatuarvioinneista. Lokakuussa lähetettävässä jäsenkyselyssä kartoitetaan jäsenistön ammatillisia tarpeita ja yhdistykseen kohdittavia toiveita. Julkissektoritoimikunnassa valmistellaan kannanottoa uudistuvaan kuntalakiin liittyen ja eettisten asioiden toimikunnan työlistalta löytyvät tarkastajien työuriin liittyvän tutkimuksen analyysit.

Syynissä-lehden artikkelit innostavat lukijaa ja tuottavat mielenkiintoa ammatilliseen kehittymiseen. Kirjoitukset taustoittavat sisäisen tarkastuksen ammatillista kenttää ja avaavat uudenlaisia näkökulmia. Monissa kirjoituksissa sisäisen tarkastuksen haasteet nähdään mahdollisuuksina, joiden kautta saavutetaan parempia tarkastuksia ja tuotetaan analyttisempaa tietoa.

Luottamus kasvaa ja epävarmuus pienenee korkeatasoisella tarkastustyöllä, hyvällä hallintotavalla ja tehokkaalla sisäisellä valvonnalla.

Kiinnostavia lukuhetkiä ja mukavaa syksyn jatkoa. ■

Viestintätoimikunnan puheenjohtajan tervehdys lukijalle

Sisäiset tarkastajat ry:n ammattilehti Syynissä ilmestyy nyt neljättä kertaa. Lehden toimittaminen on saanut jo prosessin piirteitä, mutta rutiininomaiseksi sitä ei missään mielessä voi kutsua. Haastavien aikataulujen yhteensovittaminen lehden suunnittelun, artikkelien kirjoittajien, oikolukujen ja lehden taiton kesken vaativat ajankäytön tasapainottelua monilta tahoilta vapaaehtoisuuden ja varsinaisen päivätyön välillä. Ajankohtaisten aiheiden ja ideoiden löytäminen tuo sinällään haasteita ammattimaisen ja vaativan jäsenkuntamme tiedon tarpeiden tyydyttämiseksi.

Kuten lehden toimittamisessa myös sisäisen tarkastajan ammatissa avoin mieli, ketteryys ja valppaus ovat avaintekijöitä tavoitteiden saavuttamiseksi. Muutokset ympäristössämme haastavat valvonta- ja hallintoprosessit jatkuvaan valppauteen. On oltava ajan hermolla. Rutiinit tuovat turvallisuutta, mutta niiden tuomaan toistuvuuteen on helppo jättäytyä ne kerran hyväksi havaittuaan. Se, miten pysymme mukana jatkuvassa muutoksessa, riippuu paljolti ammattikuntamme keskinäisestä vuorovaikutuksesta sekä myös siitä, miten tuota vuorovaikutusta edistetään.

Sisäiset tarkastajat ry:n viestintätoimikunta on saanut ja ottanut tehtäväkseen edistää vuorovaikutusta Syynissä-lehden välityksellä. Korostan tässä yhteydessä vuorovaikutusta, sillä lehden artikkelit ja sisältö nojaavat pitkälti jäsenkunnan ammattitaidon ja kokemuksen jakamiseen. Samalla rohkaisen jäsenkuntaa olemaan yhteydessä yhdistykseen sekä sen viestintätoimikuntaan Syynissä-lehden sisällön ajankohtaisuuden varmistamiseksi.

Hyvä lukija, tämä lehti on toimitettu Sinua varten. Toivon, että viihdyt sen parissa. Pyritään yhdessä jatkuvaan laadun parantamiseen ja kehitetään viestinnästä vuorovaikutusta. Haluan myös kiittää kaikkia niitä, jotka ovat osallistuneet tämän numeron tuottamiseen; kirjoittajia, yhdistyksen hallitusta ja sen toimikuntia.

Hyvää syksyä,
Jari Korpela, CIA
Viestintätoimikunnan puheenjohtaja

**Haastateltavana Sirkku Holmström,
Finavian sisäisen tarkastuksen päällikkö**

Sirkku on toiminut sisäisen tarkastuksen tehtävissä lähes 20 vuotta, joten hänellä on pitkä kokemus ja näkemys alasta. Tämän vuotisen kevätseminaarin monista hyvistä esiintyjistä Sirkku nosti esiin muutamia puhujia, jotka olivat olleet mieleenpainuvimpia ja oman työn kannalta hyödyllisiä. IIA:n puheenjohtaja **Richard Chambers** toi tuulahduksen pääjärjestöstä ja ajankohtaisista aiheista. Lisäksi Sirkku mainitsi **Pekka Killströmin**, **Lauri Järvilehdon**, **Pasi Holmin** ja **Marja Nykäsen**, jotka olivat asiansa osaavia, asiastaan innostuneita, mutta myös virkistäviä poikkeuksia ja ajatus-ten herättelijöitä.

Sirkulle jäi päällimmäiseksi seminaarista mieleen, että meidän tarkastajien tulisi miettiä enemmänkin, kuinka hyödylliseksi hallitus ja tarkastusvaliokunta kokevat sisäisen tarkastuksen ja mitä he odottavat tarkastukselta. Miten voisimme entistä paremmin keskittyä oikeisiin asioihin? Myös Cobit 5 oli näkyvästi esillä, viimeistään nyt pitäisi syventyä

siihen ja ottaa siitä kaikki hyöty irti.

"Seminaarin suurin anti kenties oli, että kuullut esitykset vahvistivat omia ajatuksia", Sirkku mainitsee. Uusiakin ajatuksia tuli, mutta niiden työstäminen ja käytäntöön vieminen kestää usein jonkin aikaa. Cobit 5 saattaa antaa uusia työkaluja, kunhan siihen on paremmin päässyt sisälle.

Toivomukset seminaarien sisällöstä, mitä seminaareissa tulisi esittää, liittyvät paljolti oman yhtiön tilanteeseen ja mitkä asiat ovat pinnalla. Sirkku toteaaakin kuuntelevansa seminaarin antia joka vuosi hieman eri tavalla, välillä sisäisen tarkastajan näkökulmasta ja välillä taas yritysjohdon näkökulmasta. Sirkku kokee hyödylliseksi ja kiinnostavaksi seminaariohjelmassa myös muut kuin sisäistä tarkastusta käsittelevät aiheet, esim. taloudelliset katsaukset.

Tässä vaiheessa työuraa Sirkku ei enää niinkään kaipaa seminaareista konkreettisia työkaluja, enemmänkin uusia tuulia ja tietoa, mitä sellaista maailmalla on tapahtunut, joka tulisi

ottaa huomioon myös omassa työssä ja tarvittaessa muuttaa tai kehittää omia työtapoja.

Sirkku toteaa, että voi vilpittömästi suositella sisäisten tarkastajien seminaareja eri työuran vaiheessa oleville sisäisille tarkastajille. Osa seminaareista soveltuisi myös taloushallinnon ja riskienhallinnan ammattilaisille. Sirkku ehdottaakin, että toinen seminaaripäivä voisi rakentua siten, että sitä voitaisiin myydä yhden päivän koulutuksena myös muille asiantuntijoille.

Lopuksi Sirkku haluaa vielä erityisesti kiittää yhdistyksen uutta puheenjohtajaa ja seminaaritoimikunnan väistyvää puheenjohtajaa **Hannu Kanasta** lämmihenkisestä iltatilaisuudesta ja seminaarin järjestelyistä: "Punainen lanka säilyi koko seminaarin ajan" Sirkku summaa. ■

Haastattelijana
Heli Iirola, CIA
Seminaaritoimikunnan jäsen

Jarkko Sihvonen
Partner
PricewaterhouseCoopers Oy

COSO uudistui toukokuussa

Tunnetuin sisäisen valvonnan malli COSO julkaistiin uudistettuna ja ajanmukaistettuna 14.5.2013. COSO:n peruseriaatteet ovat säilyneet ennallaan, mutta uudistetussa COSO:ssa on otettu huomioon toimintaympäristöjen monimutkaistuminen ja teknologisoituminen. Raportoinnin kokonaisuus on laajennettu kattamaan taloudellisen raportoinnin lisäksi myös muu kuin taloudellinen raportointi (non-financial information).

Uudistukselle oli tarvetta

Vuoden 1992 COSO-malli on ajanmukaistettu vastaamaan organisaatioiden nykyaikaisiin, kuten toimintaympäristöjen kansainvälistymiseen, monimutkaistumiseen ja teknologisoitumiseen. Maailma 20 vuotta myöhemmin näyttää kovin erilaiselta. Yritysten liiketoiminta painottuu entistä enemmän Suomen rajojen ulkopuolelle, tilinpäätökset laaditaan kansainvälisten raportointistandardien mukaisesti, taloushallinto on usein organisoitu palvelukeskuksiin ja sijoittajille annetaan myös muuta informaatiota kuin tilinpäätösinformaatiota, kuten esimerkiksi yritysraportteja. COSO:n peruseriaatteet säilyvät jatkossakin, mutta uudistettu COSO laajentaa taloudellista raportointia koskevia tavoitteita myös muihin tärkeisiin raportointimuotoihin, kuten sisäiseen raportointiin ja muuhun kuin taloudelliseen rapor-

tointiin. Uudistettu viitekehys tukee sisäisen valvonnan osalta myös muitakin kuin tilinpäätösten laatijoita, sillä EU:ssa kaavaillun mukaisesti toimintakertomuksessa annettaisiin jatkossa yhä enemmän muita kuin taloudellisia tietoja, kuten henkilöstöön ja ympäristöön liittyviä tietoja. Raportoinnin lisäksi COSO:n periaatteita on mahdollista soveltaa myös liiketoiminnan tehokkuuden, tuottavuuden ja esimerkiksi asiakastytyvyyden mittaamiseen ja raportointiin liittyviin prosesseihin. Myös useat sisäiset asiat, kuten tuotantolinjojen kapasiteetin käyttöasteista kertovat raportit tai investointilaskelmat voidaan ajatella olevan yhtä tärkeitä kuin julkisesti raportoitava informaatio ja tästä syystä samat sisäisen valvonnan toimintaperiaatteet tulisi ottaa käyttöön niiden laatimisessa. Yritysten hallitusten päätöksenteon pohjana olevien sisäisten raporttien perustana

tulee olla oikeat, riittävät ja ajantasaiset tiedot, joiden laatimista tarkoituksenmukainen sisäinen valvonta tukee.

Viisi komponenttia ja 17 periaatetta

COSO-malli jakautuu edelleen viiteen komponenttiin: valvontaympäristöön, riskien arviointiin, kontrollitoimenpiteisiin, informaatioon ja kommunikointiin ja kontrollien seurantaan. Näiden rinnalle on laadittu 17 periaatetta, jotka lähtökohtaisesti ovat soveltuvia kaikille organisaatioille. Tehokas sisäinen valvonta edellyttää, että jokainen komponentti ja kaikki 17 periaatetta on otettu käyttöön. Sisäisen valvonnan tehokkuuden luontaiset rajoitukset ovat myös edelleen voimassa. Uudistettuun COSO:on siirtymistä helpottamaan kuhunkin periaatteeseen on laadittu soveltamisesimerkkejä. Ammatillista harkintaa tulee noudattaa COSO:n soveltamisessa eikä uudistettu COSO

esimerkiksi listaa niitä kontrolleja, jotka tulee ottaa käyttöön. Jokainen organisaatio voi soveltaa COSO:a itselleen parhaaksi katsomallaan tavalla.

Organisaatiot valmistautuvat konversioon

Pörssiyhtiökentässä sisäinen valvonta oli edellisen kerran korostuneesti esillä vuonna 2008, kun arvopaperimarkkinayhdistys julkisti uudistetun Suomen listayhtiöiden hallinnointikoodin. Arvopaperimarkkina-alaista tuleva velvoite antaa vuosittain tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen yhteydessä Corporate Governance Statement

edellytti yrityksiä käymään läpi oman sisäisen valvonnan järjestelmänsä ja myös miettimään, miten niistä viestitään sijoittajille. Kokemukseni mukaan monen yrityksen CG Statement ei ole sisällöllisesti jalostunut kuluneen viiden vuoden aikana, vaikka yritysten liiketoiminnassa tai taloushallinnossa on tapahtunut muutoksia. Useat pörssi-yhtiöt kertovat myös soveltavansa COSO:a sisäisen valvonnan perustana, ja tästä syystä projektit uudistetun COSO:n vaikutusten arvioimiseksi organisaation sisäiseen valvontaan on jo aloitettu. COSO katsoo, että vanhan

mallin elinkaari päättyy joulukuussa 2014, jonka jälkeen nyt uudistettu COSO on korvannut edellisen. Aikaa konversiotyölle on siis noin vuosi. Erityisesti talousraportoinnin prosessien sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa läpikäydessään organisaatiot saattavat kokea hyödylliseksi COSO:n julkaiseman esimerkkiteoksen, jossa keskeisiä talousraportoinnin sisäiseen valvontaan liittyviä kysymyksiä käsitellään käytännönläheisesti. ■

Uudistunut syysseminaari 30.–31.10.2013 Turussa

Ohjaus ja valvonta teoriasta käytäntöön – COSO 2013

Syyseminaarin ensimmäisenä päivänä pureudumme uudistuneeseen COSO-malliin alan parhaiden kansainvälisten asiantuntijoiden johdattelemina. Catherine Jourdan – yksi COSO:n pääarkkitehteistä – kertoo meille, mistä uudessa COSO:ssa on kysymys. Hän sen tietää, jos joku! Catherineen jälkeen Deanne Sullivan (IIA Global) käsittelee uuden mallin potentiaalia varmistus- ja konsultointitehtävien arvonluontikyvyyn parantajana. Kuinka uudistunut COSO vaikuttaa sisäiseen tarkastukseen, on vain yksi kysymys, johon etsimme vastausta.

Kansainvälisten huippuosaajien lisäksi kokenut hallitusammattilainen Tuija Soanjärvi valottaa hallituksen näkökulmaa sisäiseen valvontaan. Erityisen mielenkiintoiseksi Tuijan puheenvuoron tekee se, että hän tuntee COSO:n, mikä ei ole täysin tavallista hallitusammattilaisten piirissä.

Toisen päivän aiheet linkittyvät sisäiseen valvontaan ja tarkastukseen täsmentäen näistä erikseen valittuja aiheita, kuten strategiaa ja sen tarkastusta tiedon louhinnalla höystettynä. Aina mielenkiintoiset asiantuntijapuheenvuorot talousnäkökymistä 2013–2015 ja sisäisen valvonnan tehostamisesta ulkoistetuissa palveluissa ovat myös osa toista seminaaripäivää. Lisäksi kuulemme Deanne Sullivania uudelleen otsikolla: Creating an Ethical Environment – Finding the Fraudster.

Ohjaus ja valvonta teoriasta käytäntöön – COSO 2013 seminaari on tiukkaa asiaa alusta loppuun. Tämä seminaari on jokaisen sisäisen valvonnan parissa työskentelevän nähtävä ja koettava. Seminaariosallistujille jaettava uusi COSO 2013 viittekehyskirja kruunaa kokonaisuuden.

Nähdään seminaarissa! ■

Terveisin

Seminaaritoimikunta

Askel kohti laadukkaampaa sisäistä tarkastusta

Sisäisen tarkastuksen laadunvarmistus on tärkeää tai kohtalaisen tärkeää, arvioi 90 % vastaajista huhtikuussa 2013 toteutetussa sisäisen tarkastuksen vertailututkimuksessa. Vastaajista 42 % oli suorittanut organisaatiossaan sisäisen tarkastuksen laadunvarmistuksen itsearviointina ja 26 % ulkoisena arviointina. Sisäisen tarkastuksen laatumittareita oli määritelty 35 % vastaajaorganisaatioita.

Laadunvarmistus- ja kehittämisohjelma

Sisäisen tarkastuksen ammattistandardit velvoittavat kehittämään laadunvarmistus- ja kehittämisohjelman sekä ylläpitämään sitä. Ohjelmaan kuuluvat säännöllisin väliajoin tehtävät sisäiset ja ulkoiset laatuarviointit sekä jatkuva sisäinen seuranta.

Sisäinen laadunarviointi on jatkuvaa päivittäistä toimintaa, joka on upotettu sisäisen tarkastuksen johtamiseen, prosesseihin ja työkaluihin. Päivittäistä arviointia täydentävät säännöllisesti toteutettavat itsearviointit.

Ulkoisen laadunarvioinnin tarkoituksena on arvioida sisäisen tarkastuksen toiminnan tehokkuutta, ammatillisen ohjeistuksen noudattamista ja antaa suosituksia toiminnan kehittämiseksi. Standardien mukaan ulkoinen arviointi tulisi suorittaa vähintään viiden vuoden välein.

Oman työn peilaaminen ammattistandardeja vasten

Valtiovarainministeriön hallinnonalan sisäisten tarkastajien verkosto on toiminut aktiivisesti vuodesta 2005 saakka. Verkostoon kuuluvat Tilastokeskus, Tulli, Valtiokonttori, Verohallinto ja Väestörekisterikeskus. Verkosto koostuu kahdesta kolmeen kertaan vuodessa ja käy läpi sisäisen tarkastuk-

sen ajankohtaisia asioita ja virastojen kuulumisia.

Vuosina 2006–2007 neljä virastoa toteutti sisäisen tarkastuksen laatuarviointin vertaisarviointina siten, että tarkastajat ristiinarvioivat virastoja pareittain ja todensivat siten sisäisen tarkastuksen tekemän itsearviointin. Työryhmä laati valtiovallan sisäisen tarkastuksen laadunarviointiin sopivan työvälineen, joka pohjautui soveltuvien osin IIA:n laadunvarmistusmateriaaliin.

Vuonna 2012 laatuarviointin toteuttaminen tuli ajankohtaiseksi ja viiden vuoden takaisen vertaisarviointin tulokset ja kokemukset käytiin läpi. Todettiin, että aiemmin valmistellut työkalut olivat luoneet työlle pohjan, mutta kaipaivat vielä viimeistelyä ja kevyempää toteutusvaihtoehtoa. Lisäksi vuoden 2013 alun standardimuutokset aiheuttivat muutospaineita työkaluille. Sovittiin, että Tulli ja Tilastokeskus tarttuvat toimeen ja ryhtyvät päivittämään itsearviointityökaluja.

Tuloksena syntyi taulukkomuotoinen arviointiväline, jossa sisäisen tarkastuksen toimintaa arvioidaan suhteessa ammattistandardeihin. Arvioinnissa käytetään hyväksi taustatietoa organisaatiosta, toimintaympäristöstä ja sisäisen tarkastuksen toiminnosta.

Arvioinnin tuloksena syntyy numeerinen yhteenveto osa-alueittain. Lopuksi tunnistetut ja aikataulutetut kehittämiskohteet kootaan tiiviiksi raportiksi johdolle esitettäväksi.

Työkalujen valmistuttua Tulli ja Tilastokeskus toteuttivat kumpikin arviointinsa itsenäisesti, jonka jälkeen tuloksia vertailtiin ja analysoitiin yhdessä hallinnonalan tarkastajien kesken.

Itsearviointi oman työn kehittämisen ponnahduslautana

Kuvattu itsearviointi ei sellaisenaan täytä sisäisen tarkastuksen laadunarvioinnin vaatimuksia standardien tarkoittamalla tavalla, vaan toimii enemmänkin oman työn kehittämisen välineenä.

Itsearviointilla on mahdollista muodostaa kokonaiskuva sisäisen tarkastuksen nykytilasta ja arviointi toimii hyvänä ponnahduslautana systemaattiseen laadunarviointiin. Huolellisesti ja rehellisesti toteutettuna arviointi auttaa tarkastajaa tunnistamaan toimintansa kehittämiskohteet ja tarttumaan niihin. Tuloksia voidaan hyödyntää suunniteltaessa ulkoisen laatuvarion teettämistä, jotta ulkopuolisessa arvioinnissa voidaan keskittyä niille alueille, joilla kehitystarpeita on tai joihin ulkopuolista näkemystä eniten kaivataan. Yhteenveto arvioinnista antaa johdolle

kokonaiskuvan toiminnasta ja tekee sisäisen tarkastuksen ammattia tunnetuksi organisaatiossa.

Tullin ja Tilastokeskuksen kokemukset puhtaasti itsearviointina toteutetusta laadunarvioinnista olivat hyviä. Arviointi oli kevyt ja vei työaikaa korkeintaan muutaman työpäivän verran. Molemmat organisaatiot tunnistivat toiminnastaan sekä vahvuuksia että kehittämiskohteita. Yhteiseksi kehittämiskohteeksi nousi laadun varmistus- ja kehittämisohjelman dokumentointi, jota työstitään syksyllä yhteistuumiin.

Kehitysnäkökulma ulkoisessa arvioinnissa

Kokonaan ulkoista arviointia suunniteltaessa sisäisen tarkastuksen on hyvä käyttää aikaa arviointiryhmän ja arvioijan pätevyyden analysoinnissa. Olennaista on pätevyys sisäisestä tarkastuksesta ja kokemus ulkoisesta arviointiprosessista. Standardit painottavat myös sektori- ja toimialakokemusta. Tarkoitus on saada arviointi vastaamaan kyseisen organisaation tarpeita, jotta arvioinnin lopputuloksena ei olisi pelkästään mekaaninen selvitys, vaan myös kehitysnäkökulmia esiintuova analyysi. Yhtenä valintakriteerinä voi tällöin olla myös arviointiryhmän kyky

tuottaa arvioitavalle organisaatiolle vertailutietoa muista samantyyppisistä organisaatioista ja organisaation sisäisen tarkastuksen kypsyystasosta. Kypsyys arviointiin palveluntarjoajilla on erilaisia viitekehyksiä, joita voidaan soveltaa osana laatuarvioita.

Parhaimmillaan arvioinnin tuloksena syntyy sisäisen tarkastuksen toimintasuhteessa organisaation tavoitteisiin peilaava selvitys, joka tunnistaa kehitysmahdollisuuksia. Arvio antaa sisäiselle tarkastukselle lisävarmuutta kohdata tarkastusvaliokunnan ja organisaation johdon tarkastukseen kohdistamat odotukset. Ulkoisen, riippumattoman arvioinnin kautta tarkastusvaliokunnalla ja organisaation johdolla on mahdollisuus avoimemmin ottaa kantaa sisäisen tarkastuksen toimintaan ja esittää

kehityskohteita. Laadunvarmistusraportti antaa riippumattoman arvion tarkastuksen toiminnasta standardien mukaan ja tämä varmuus on myös johdon kannalta tärkeää.

Lisää aiheesta

Ammatillisten asioiden toimikunta julkaisi keuhakuussa 2013 ohjeen, jossa kuvataan IIA:n ammatillisen ohjeistuksen vaatimuksia, jotka liittyvät laadun varmistus- ja kehittämisohjelmaan, jatkuvaan seurantaan sekä itsearviointeihin. Ohjeen laadinnassa on hyödynnetty esimerkkejä eri organisaatioiden soveltamista sisäisen arvioinnin käytännöistä ja se on sovitettavissa oman organisaation tarpeisiin ja käytäntöihin. Ohje löytyy yhdistyksen jäsensivuilta. Parhaimmillaan toimikunta valmistelee ulkoisten arviointien toteutuksen ohjeistusta, joka ilmestyy loppusyksystä.

Hyödyllisiä laadun varmistus- ja kehittämisohjelmaan liittyviä toimintamalleja löytyy sekä Quality Assessment Manual laatukäsikirjasta että käytännön ohjeista IIA Practice Guide (www.theiia.org).

Näistä ja muista laadunvarmistukseen liittyvistä aiheista kuulet lisää "Mitä on laadunvarmistus sisäisessä tarkastuksessa" -kurssilla 21.11.2013. ■

Vasemmalta oikealle: Hannu Kananen, Minna Korhonen, Jussi Sovasto

Tarkastaminen on kuin taiteen tekemistä: pitää ensin osata perustekniikat, jotta pystyy improvisoimaan

Sisäiset tarkastajat ry:n yhteyteen ollaan perustamassa Tarkastuskoulua, jonka toimintamalli on aivan uudellinen Suomessa. Yhdistys on tarjonnut koulutusta jäsenilleen jo monien vuosien ajan. Tarkastuskoulun ”rehtori”, Tuulikki Help, mikä tässä koulutuksessa on uutta?

Koulutus on hyvin käytännönläheistä ja konkreettista, siinä käydään läpi koko tarkastusprosessi alusta loppuun alan parhaiden käytäntöjen mukaisesti. Tavoitteena on tarkastusprosessin kehittäminen, systematisointi ja dokumentaation parantaminen. Koulutuksen aikana osallistuja saa paljon käytännöllisiä ohjeita ja toimivia työkaluja, joita hän voi käyttää sitten omassa organisaatiossaan. Työkalujen käyttöä harjoitellaan koulutuscasen avulla. Jatkossa ne ovat sovellettavissa koulutukseen osallistuneiden omassa organisaatioissa. Yhdistyksen tiedossa on, että koulutustarjontaa ja sen rakennetta tulisi uudistaa ja mm. yhdistyksen koulutustoimikunta onkin miettinyt keinoja näiden tavoitteiden saavuttamiseksi. Koulutustoimikunta pyrkii monipuolistamaan koulutustarjontaa ja tarjoamaan erilaisin metodein toteutettavia koulutuksia, osallistavia menetelmiä ja tekemällä oppimista pyritään lisäämään.

Koulutuksen tavoitteena on antaa osallistujille valmiuksia kehittää riski-

perusteista tarkastusprosessia ja määrittellä kontrollitavoitteita. Tarkastuskoulu rakentuu neljästä, vajaan päivän mittaisesta koulutusjaksosta, jotka seuraavat toisiaan kahden viikon välein. Koulutuksen aikana osallistujalle annetaan kotitehtäviä (koulutuscasi, jonka avulla harjoitellaan koulutuksessa esiteltävien mallien ja työkalujen käyttöä) ja hänellä ja kouluttajalla on mahdollisuus olla tehtävien osalta keskenään yhteydessä koulutusjaksojen aikana sekä myös koulutuksen jälkeen.

Toimit pääsääntöisesti Tarkastuskoulun opettajana. Mikä ammatillinen tausta sinulla on?

Olen toiminut tarkastusjohtajana Eläke-Fenniassa yli kymmenen vuoden ajan. Sitä ennen työskentelin Vakuumusvalvontavirastossa (nykyisin Finanssivalvonta) neljä vuotta ja sitä ennen yli kaksikymmentä vuotta talous- ja hallintojohtajana useissa rahoitus- ja rakennusyrityksessä.

Olen ollut Sisäiset tarkastajat ry:n

hallituksen jäsen vuosina 2003–2005 sekä 2008–2011. Perustin yhdistykselle Round Tablen vuonna 2008 ja toimin sen puheenjohtajana vuoteen 2011 asti.

Mielestäni sisäisenä tarkastajana toimiminen on ollut koko pitkän työhistoriani mielenkiintoisin ja haastavin tehtävä ja haluan jakaa kokemuksiani muiden tarkastajien kanssa.

Kenelle Tarkastuskoulun opetus on tarkoitettu, aloitteleville sisäisille tarkastajille vai jopa alan konkareille? Entäpä tarkastajan oman organisaation tausta, sopiiko koulutus sekä yksityisellä että julkisella sektorilla työskentelevälle tarkastajalle?

Mielestäni Tarkastuskoulun sisältöä voi hyödyntää sekä yksityisellä että julkisella sektorilla toimiva sisäinen tarkastaja. Hyvän pohjan koulutukseen osallistumiselle antaa sisäisen tarkastuksen ammattikurssien (STAK I ja II) suorittaminen. Ammattikursseilla osallistujat perehtyvät sisäisen tarkastuksen ammatilliseen viitekehykseen ja ammatti-

standardeihin.

Tarkastusprosessi on aina määrämuotoinen, toimialasta riippumatta. Mielestäni kokemuksen kestolla ei ole ratkaisevaa merkitystä koulutukseen osallistumisen kannalta, joskin ammatillisen viitekehyksen peruselementit on hyvä hallita. Vasta alalle tullut sisäinen tarkastaja hyötyy paljon Tarkastuskoulussa opetettavasta tarkastusprosessista, työkaluista ja käytännön ohjeista. Kokenutkin tarkastaja hyötyy mielestäni paljon Tarkastuskoulusta, jossa hänellä on mahdollisuus laajentaa omaa osaamistaan vertaisoppimisen keinoin ja saada tietoa niistä toimintatavoista, joita hänen kollegansa käyttävät.

Sisäiset tarkastajat ry järjestää vuosittain STAK (sisäisten tarkastajien ammattikoulutuksen) I:n ja II:n. Miten nyt aloittava Tarkastuskoulu eroaa jo nykyisin olemassa olevasta koulutuksesta?

STAK I ja II antavat ammatilliset, teoreettiset perusteet työhön, mutta Tarkastuskoulussa opetetaan, miten työ käytännössä tehdään. Koulutus tähtää sisäisen tarkastuksen ammattistandardien mukaiseen tarkastustyöhön, minä vuoksi yhdistys suosittelee STAK I yhdistämistä tarkastajan koulutuspolkuun ennen Tarkastuskoulua. Kyseessä on osallistava tekemällä oppiminen ja koulutuksessa annetaan käytännön työkaluja tarkastustoimintaan. Koulutuksessa käydään läpi myös, miten työssä toimitaan eri sidosryhmien, kuten tarkastettavien toimintojen, yhtiön johdon, tarkastusvaliokunnan ja/tai hallituksen kanssa.

Mitä Tarkastuskoulussa opitaan?

Tarkastuskoulussa käydään läpi käytännön esimerkkien avulla koko tarkastusprosessi tarkastuksen suunnittelusta työpapereiden ja haastattelurunkojen laatimiseen sekä varsinaisen tarkastuksen suorittamiseen ja lopullisen tarkastusraportin laatimiseen. Lisäksi Tarkastuskoulussa opitaan, miten sisäisen tarkastuksen vuosi- ja pitkän ai-

kavälin tarkastussuunnitelma laaditaan perustuen tarkastettavan organisaation riskiperusteiseen arviointiin.

Kaikki edellä mainitut vaiheet tehdään ns. "hands on" periaatteella, kunkin koulutusjakson jälkeen annetun kotehtävän avulla, jotka sitten puretaan seuraavan jakson alussa.

Tarkastuskoulussa on sinun lisäksesi muitakin opettajia. Keitä he ovat?

Tarkastuskoulun sisällön suunnittelussa olen saanut arvokasta apua useilta kollegoilta. Osa heistä on lupautunut tulemaan mukaan myös Tarkastuskoulun toteutukseen kertomaan kurssien aikana omista toimintamalleistaan ja työskentelytavoistaan. Pidän tätä asiaa hyvin merkityksellisenä, koska ei ole olemassa mitään yhtä oikeaa toimintatapaa, vaan jokainen ammatilainen soveltaa työssään saamiaan oppejaan itsenäisesti ja omalla tyylillään.

Kunkin Tarkastuskoulun yhteydessä kerrotaan, ketkä kollegat osallistuvat opettajina ohjelman toimeenpanemiseen.

Tarkastuskoulun opetuksessa myös osallistujan rooli poikkeaa tähän asti sisäisille tarkastajille annetusta koulutuksesta. Miten?

Tarkastuskoulussa osallistuja saa jokaisen kurssipäivän jälkeen kotehtävän, jonka mukaan hän laatii tarkastuksen eri vaiheiden dokumentit: tarkastussuunnitelman, työpaperit, tarkastusraportin ja vuosisuunnitelman. Olen myös käytettävissä jokaisen jakson välillä, ja siis toisin kuin useimmissa muissa tähän asti tehdyissä koulutuksissa, osallistuja myös sitoutuu tuottamaan tarkastukseen liittyviä dokumentteja. Tämä toimintatapa poikkeaa mielestäni hyvin paljon totutuista toimintamalleista ja samalla asettaa osallistujalle enemmän haasteita. Toivon kuitenkin, että koulutus tällä tavalla tuottaa enemmän hyötyä osallistujalle ja hänen organisaatiolleen. Uskon, että myös minä itse nautin kouluttamisesta

ja vuorovaikutuksesta osallistujien kanssa enemmän tällä tavalla.

Tuulikki, sanot, että Tarkastuskouluun osallistujat voivat olla sinuun yhteydessä myös koulutuksen jälkeen. Mitä tarkoitat tällä?

Viimeisenä, eli neljäntenä kurssipäivänä keskustelemme vuosi- ja pitkän aikavälin toimintasuunnitelman laatimisen perusteista ja osallistujalla on, niin halutessaan, mahdollisuus laatia oman organisaationsa toimintasuunnitelma, jota kommentoin. Koska tällöin puhumme oikeasta toiminnasta, emme vain kurssia varten luomastani kuvitteellisesta casesta, allekirjoitan luonnollisesti kunkin halukkaan osallistujan organisaation kanssa vaitiolositoumukset.

Tarkastuskoululla on omat nettisivut, joista löytyy lisää tietoa ja joiden kautta sinuun voi olla yhteydessä ja esittää lisää kysymyksiä. Miten tämä onnistuu?

Tarkastuskoululla on tosiaan omat nettisivut osoitteessa www.tarkastuskoulu.fi

Odotan todella suurella mielenkiinnolla jäsenten yhteydenottoja. Minulle Tarkastuskoulu merkitsee todella paljon ja olen sitoutunut vastaamaan kaikille niille henkilöille, jotka ottavat minuun yhteyden.

Ja lopuksi tärkeä kysymys: milloin Tarkastuskoulu alkaa ja miten sinne voi ilmoittautua?

Tarkastuskoulu aloittaa noin 9 osallistujan pilottiryhmällä kuluvan syksyn aikana. Kiinnostuneita kehoitetaan seuraamaan yhdistyksen kotisivujen tiedotteita tarkemmista ajankohdista. Ilmoittautuminen tulee tapahtumaan yhdistyksen kotisivujen kautta. ■

Haastattelijana
Toiminnanjohtaja
Matti Mikola, CIA
Sisäiset tarkastajat ry

Koulutustoimikunnan puheenjohtaja
Jaana Ilomäki
sisäinen tarkastaja
Hyvinkään kaupunki

Sisäisen tarkastuksen osaamis- vaatimukset koulutustarjonnan kehittämisen lähtökohtana

Yritysten ja organisaatioiden toimintaympäristöjen muutos on yhä nopeampaa. Tämä asettaa uusia vaatimuksia niin johtamiselle kuin sitä tukeville toiminnoille, sisäinen tarkastus mukaan luettuna. PwC julkaisi keväällä 2013 kyselynsä tulokset, ”State of the Internal Audit Profession Study – Reaching greater heights”. Raportti on ladattavissa osoitteesta <http://www.pwc.fi/fi/julkaisut/index.jhtml>

Raportissa nostetaan esiin sisäisen tarkastuksen osaamishaasteita. Yritysten ja organisaatioiden riskikenttien laajentuessa sisäiseltä tarkastukselta vaaditaan osamista erityisesti riskialueiden hahmotamiseen ja hallintaan. Sisäinen tarkastus voi parantaa suorituskykyään ja tuottaa lisäarvoa organisaation kriittisten riskialueiden hallintaan. Lisäksi sisäisen tarkastuksen on tehtävä tuloksekasta ja vaikuttavaa yhteistyötä ja koordinoitava arvioinnin, tarkastamisen ja riskienhallinnan toimijoiden työtä.

Haasteisiin vastaamiseksi sisäisen tarkastuksen osaamisen johtaminen on kriittinen menestystekijä. PwC:n selvitys osoittaa, että hyviä tuloksia saavut-

taneet sisäisen tarkastuksen toiminnot ovat menestyneet etenkin neljällä alueella: 1) vahvoissa perustoiminnoissa, 2) työn koordinoinnissa riskienhallinnan ja sisäisen valvonnan toimijoiden kanssa, 3) ottamalla uudet riskit tehokkaammin osaksi tarkastustyötä ja 4) ne ovat onnistuneet lujittamaan yhteistyön kumppanuudeksi palvelemissa tahojen kanssa toimimalla neuvonantajina ja tekemällä johdon kanssa yhteistyötä organisaation kehittämisessä.

Raportissa tuodaan selkeästi esiin johdon, hallituksen ja tarkastusvaliokunnan osaaminen vaatia sisäiseltä tarkastukselta riittävästi ja vaatimus sisäiselle tarkastukselle jatkuvaan osaamisen kehittämiseen suorituskyvyn

parantamiseksi ja lisäarvontuottokyvyn lisäämiseksi. Sisäisen tarkastuksen painopisteen on oltava organisaation kriittisimmissä riskeissä. Tässä onnistuakseen johdon tulee selkeästi määritellä, millaista lisäarvoa se edellyttää sisäisen tarkastuksen tuottavan ja miten sisäinen tarkastus voi auttaa riskiprofiilin määrittelyssä ja arvioinnissa.

Sisäiseltä tarkastukselta edellytetään toimialojen, teknologioiden ja ansaintalogiikoiden tuntemusta sekä jatkuvaa omien kyvykkyyksien kehittämistä. Kyselyn tulosten mukaan sisäisen tarkastuksen tulee hallita entistä paremmin projektitoiminnan ja uusien tuotteiden lanseerauksen arviointia, hankintojen ja pääomien hallinnan arviointia. Sisäi-

sen tarkastuksen rooli on laajentunut siten, että sen varmistuspalvelujen tarjoamisen lisäksi tulee toimia ongelmanratkaisijana ja näkemysgeneraattorina, tuottaa ennakointia tukevia proaktiivisia suosituksia ja toimia luotettavana neuvonantajana. Sisäisen tarkastuksen analysointiosaaminen ja kyky tunnistaa juurisyytä korostuu edellä kuvattujen tavoitteiden saavuttamisessa.

Miten koulutustoimikunta voi vastata uusiin haasteisiin sisäisen tarkastuksen kyvykkyyden ja osaamisen johtamisen kehittämiseksi?

Tutkimustulosten, samoin kuin Sisäiset tarkastajat ry:n jäsenistön viesti koulutustoimikunnalle on selkeä. Sisäisen tarkastuksen tehtävissä toimiminen edellyttää elinikäistä oppimista ja toiminnon jatkuvaa kehittämistä.

Koulutustoimikunta pyrkii monipuolistamaan ja uudistamaan koulutustarjontaa. Tavoitteena on erilaisten oppimispolkujen mahdollistaminen. Tänä syksynä koulutustarjonnassa on muutamia uusia avauksia. Tässä lehdessä (s. 10–11) Tuulikki Helpin haastattelussa kerrotaan syksyn aikana pilotoitavasta Tarkastuskoulu konseptista. Tarkastuskoulun tavoitteena on osallistavien menetelmin auttaa koulutukseen osallistujia kehittämään ja systematisoimaan tarkastusprosessejaan. Tavoitteena on ydinprosessin perusosaamisen vahvistaminen, joka edellä kuvatuissa tutkimustuloksissakin on nostettu yhdeksi sisäisen tarkastuksen menestystekijäksi.

CIA-tutkintoon valmentavaa koulutusta on uudistettu. Ensimmäinen ryhmä on jo aloittanut valmennusohjelman, joka toteutetaan ohjattuna itseoppiskeluna. Ohjelma sisältää neljä valmennustilaisuutta ja omaehtoista opiskelua. Valmennuksessa käydään läpi tutkinnon tekninen toteutus, valmennustekniikka, koeosoiden rakenne

ja painotus sekä analysoidaan koetehtäviä. Valmennusmateriaalina käytetään IIA Learning System valmennuspakettia, joka sisältää kirjat jokaiseen osioon sekä interaktiivisen online testi- ja opiskelu ympäristön.

Tarkastusjohdon päivässä syyskuussa ohjelmassa oli sisäisen tarkastuksen tehokas johtaminen, jota lähestyttiin prosessiajattelun ja osaamisen johtamisen näkökulmista. Osallistujat saivat kokonaisvaltaisen kuvan prosessiajattelusta ja osaamisen johtamisesta. Prosessiajatteluun liittyvänä harjoitustehtävänä osallistujat tunnistivat sisäisen tarkastuksen prosesseja. Tunnistamisen lisäksi osallistujat saivat käyttöönsä prosessin mallintamisen työkalut. Lisäksi tutustuttiin osaamisen johtamiseen ja arviointiin. Osaamisen johtamisen työkaluna esitettiin sisäisen tarkastuksen osaamiskartta, henkilökohtaisen osaamisen arviointilomake ja osaamismatriisi. Osallistujat itsearvioivat osaamistaan arviointilomakkeen avulla. Kouluttajan tarjoamat työkalut ovat käytössä useissa julkishallinnon organisaatioissa ja yrityksissä. Lisäksi niitä on hyödynnetty menestyksekkäästi kansallisissa ja kansainvälisissä kehittämisprojekteissa.

Syyskuussa (25.9.2013) järjestettiin Assurance Maps -koulutus, jossa esiteltiin organisaation varmistuskartituksen tekemistä. Kartoituksen avulla saadaan esiin, millä tavalla eri toimijoiden tuottamat varmistuspalvelut kattavat organisaation keskeiset riskit. Varmistusprosessin avulla sidosryhmät voivat luottaa siihen, että riskit hallitaan, niistä raportoidaan ja että lakien ja viranomaissäännösten asettamat velvollisuudet täytetään.

Syksyn koulutustarjonnassa ovat mukana myös sisäisen tarkastuksen ammattikurssi, STAK I (18.–19.9. ja 16.–18.10.2013). Oppimispolun näkökulmasta tämän koulutuksen tavoitteena on antaa perusvalmiuksia amma-

tissa toimimiseksi. Ammattikursseilla osallistujat saavat valmiuksia ymmärtää ja soveltaa sisäisen tarkastuksen ammatillista viitekehystä, työmenetelmiä ja prosesseja, suunnitella ja toteuttaa sisäisiä tarkastuksia ja raportoida niistä kansainvälisten ammattistandardien vaatimusten mukaisesti.

Lokakuussa 1.10.2013 järjestetään suurta suosiota saavuttanut **Sisäisen valvonnan päivä**. Päivän aikana luodaan kokonaisvaltainen katsaus organisaation sisäiseen valvontaan. Tavoitteena on esitellä ajatuksia sisäisen valvonnan järjestämiseksi ja kehittämiseksi niin, että valvonta lakien ja säädösten noudattamisen lisäksi myös tukee yritysten ja organisaatioiden avainprosesseja. Koulutuksessa käsitellään sisäisen valvonnan tavoitteita ja osa-alueita, valvonnan roolia väärinkäytösten ehkäisyssä ja raportoinnissa sekä käytännön näkökulmia sisäisen valvonnan järjestelmän rakentamiseen ja kehittämiseen. Lisäksi käsitellään sisäisen valvonnan toimivuuden arviointia. Koulutuksessa osallistujat tutustuvat käytännön esimerkkeihin ja työkaluihin, joiden avulla sisäistä valvontaa ja sen arviointia voidaan kehittää.

13.–14.11.2013 Tampereella järjestetään kurssi sisäisen tarkastuksen erityispiirteistä julkishallinnossa. Marraskuussa 21.11.2013 on vuorossa laadunvarmennuksen teema osana hyvää johtamista ja kansainvälisten standardien mukaista toimintaa. Laadunarviointi koskee kaiken kokoisia sisäisen tarkastuksen organisaatioita riippumatta siitä, onko sisäinen tarkastus oma vai ulkoistettu toiminto. Sisäisen tarkastuksen laatua arvioidaan sekä itsearvioinneilla että ulkoisilla auditoinneilla.

Ajantasainen koulutustarjonta löytyy osoitteesta <http://www.theiia.fi/tapahtumat/koulutustiedot> ■

Kari Storckovius
CIA, CRMA
Manager
PwC

Työelämän kehittäminen paras lääke työurien pidentämiseen

Yhdistyksen eettinen toimikunta teki keväällä 2013 jäsenkyselyn työurien pidentämisestä. Kyselyllä oli kaksi pää tavoitetta. Yhtenä tavoitteena oli selvittää, vaikuttavatko eettiset pohdinnat stressiin ja työmotivaatioon ja sitä kautta tarkastustyön kiinnostavuuteen alkupäässä uraa tai jaksamiseen loppupäässä uraa. Toisena tavoitteena oli selvittää työurien jatkamiseen liittyviä kysymyksiä yleisemmin. Kysely toteutettiin nettikyselynä jäsenistölle, joista 35 % osallistui. Tulosta voidaan pitää onnistuneena, mistä kiitokset kuuluvat aktiivisille jäsenille. Kyselyn tulosten teknisen analyysin toteutti kauppatieteen ylioppilas Emmy Lindholm, mistä kiitokset myös hänelle.

Eettisen näkökulman pohdita ei tunnu vaikuttavan työssä jaksamiseen ja urien pidentämiseen. Vastaajista suurin osa oli vähintään joskus tuntenut motivaation puutetta (78 %) tai stressiä (89 %), mutta niiden syyt eivät korreloineet esimerkiksi vaikeiden päätösten kans-

sa, kuten esimiehen vastustaminen tai irtisanoutuminen, kun tarkastaja on kohdannut yhteisössä epäeettistä toimintaa. Mielenkiintoista on, että 62 % vastaajista oli joutunut tällaiseen tilanteeseen. Tämä osoittanee, että tarkastajilla on tarvittaessa kykyä toimia eettisesti.

Kategoriseen kysymykseen työurien pidentämisestä yleensä enemmistö (57 %) vastasi olevansa pidentämisen kannalla. Uran keskivaiheen pidentäminen esimerkiksi opinto-, sapatti-, hoito- ym. vapaista johtuvia poissaoloja vähentämällä sai vähiten kannatusta (13 %) ja eniten koettiin saavutettavan johtamisen kehittämisen tuomalla työviihtyvyyden parantamisella (78 %). Kuitenkin vain 52 % arveli vanhempana työskentelemisen olevan mielekäs tapa pidentää työuraa. Nykyisen eläköitymisiän nousemisen esitettiin avoimissa vastauksissa hyviä ehdotuksia: vapaa-ajan voittavat kilpailukykyiset kannustimet kuten motivoiva työ, haasteet, työilma- piiri ym. Myös osa-aikatyön, työn räätälöinnin sekä johtamisen ja esimiestyön parantamisen arveltiin lisäävän vanhempana työskentelyn mielekkyyttä. Urien alkupään pidentäminen opintoja nopeuttamalla ja tiivistämällä sai myös kannatusta (42 %).

Vastauksista tehtiin analyysiä eri taustamuuttujilla ja eri ikäryhmistä syntyi mielenkiintoisia tuloksia vertailtaessa alle ja yli 50-vuotiaiden näkemyksiä. Stressiä ja motivaation puutetta tuntevat hyvin monet, mutta nuoremmat selvästi enemmän kuin yli 50-vuotiaat. Nuoremmista vain 25 % kannatti vanhempana työskentelemistä, mutta eläkeikää lähestyvistä 35 % oli sitä mieltä. Nuoremmat olettivat työuran loppupään jatkamisen myös edellyttävän työn räätälöintiä laajemmin (67 %) kuin vanhemmat polvet (50 %).

Avoimista kysymyksistä löytyi teemoja, kuinka yhdistys voisi tuoda ammattiamme enemmän esille ja miten yhdistys voisi vaikuttaa työurien pidentämiseen. Koulutus, seminaarit, vertaistuki ja keskustelut nousivat esille. Ammatin markkinointia ja esilletuomista nuoremmille (esim. oppilaitosten kautta) kannatettiin. Useassa kohdassa kyselyä nousi esille sisäisen tarkastuksen arvostuksen puute ja ulkopuolinen olo organisaatiossa. Tähän toivottiin parannusta erityisesti johdon asenteissa. ■

Martin Stevens
Vice President of IIA Norway, Nordic & Baltic
representative on the ECIIA Board
(Summary by Antti Laukkanen, 30 Aug 2013)

What is ECIIA?

European Confederation of Institutes of Internal Auditing, ECIIA, is organized under Belgian law and its members are the national IIA institutes. As of today it has 37 member institutes, which means it has 10 more members than there are member states in the EU and apart from EEA states and Switzerland it includes members from countries such as Serbia and Turkey as well as “extended” European states such as Azerbaijan and Morocco. The ECIIA is recognized by IIA global as a voice representing the IIA in its region along with similar organizations for Africa and Asia.

The mission of ECIIA is to promote the internal auditing profession at the European level. Primarily ECIIA wishes to ensure that those involved in setting the rules for Europe be it in the commission, parliament or NGO's such as EBA (banking) and EIOPA (insurance) understand better the role and purpose of the modern internal audit function. This is an important mission for all internal auditors in the EU if the auditors wish to operate within an intelligent framework and to utilize the full potential of internal audit at different organizations.

What has the ECIIA achieved over the latest period?

One tangible result of work of the

ECIIA are the guidelines produced on the subject of internal audit's role in good governance. The validity of these guidelines is further enhanced by the fact that they are generally produced in collaboration with representatives outside internal audit.

The first of these guidelines was produced together with FERMA (the European Federation of Risk Management Associations) and bears the title “Guidance on the 8th EU Company Law Directive”. The guidance is built around the three lines of defence model, under which line management has the primary responsibility for risk management, the risk management function has a facilitating and monitoring role as the second line of defence and internal audit has the third line defence role to provide assurance over the effectiveness of risk management and its performance. In this role internal audit should take into account the activities of both line management and the risk management function. The guidance has been produced in two volumes, the first is aimed primarily at audit committee members, and the second is formed as a Question and Answer checklist for Executive Committees (Top Management). In some countries, after having obtained the permission of ECIIA, translations have been made into the local language (Norway has translated volume 1). These documents can be

used in explaining and supporting the role of internal audit in relation to the Board, Top management and the Risk Management. At the same time they can be used at a more general level to increase the understanding of internal audit's role amongst law makers, supervisors and society in general.

The second document was prepared by ECIIA in conjunction with ecoDa (The European Confederation of Directors Associations) in late 2012, and has a more catchy title of “Making the most of the Internal Audit Function”. This guideline is aimed at Boards of Directors and Audit/Risk Committees. It lists the top 10 practices directors should focus on in their oversight of the internal audit function:

Top 10 practices for Board and Audit/Risk Committee members

1. Evaluating the need for the Internal Audit function
2. Assessing and approving the Internal Audit charter
3. Ensuring effective communication lines between the CAE and the Board
4. Evaluating the Internal Audit plan
5. Assessing staffing of the Internal Audit function
6. Gaining assurance over the quality of Internal Audit work
7. Overseeing the relationship between Internal Audit and Risk Management
8. Coordination between the Internal

Audit and External Auditor

9. Assessing Internal Audit reporting
10. Monitoring management follow up of Internal Audit recommendations

(From *Making the Most of the Internal Audit Function* – ECIIA/ecoDa 2012)

Finally, a document on insurance companies was released in June 2013. Un-

der the so-called Solvency II directive insurance companies are required to strengthen their governance and risk management systems as well as the reporting to the supervisory authorities and the general public.

New ECIIA projects?

The next possible guidance to better understand the role of internal audit

may concern the relationship between internal audit and external audit. Please go to <http://www.eciia.eu> for more information on the ECIIA and new projects. ■

Tule mukaan kehittämään julkissektorin sisäistä tarkastusta!

Sisäiset tarkastajat ry:n julkissektori-toimikunnassa on edustajia eri julkissektorin alueilta (valtiolta, kunnista, seurakunnista ja kuntayhtymistä) ja tilintarkastusyhteisöistä. Julkissektori-toimikunnan tehtävänä on edistää ja tukea sisäisen tarkastuksen ammatin kasvua ja tunnettuutta julkisella sektorilla. Toimikunta edistää hyvän hallinnon ja sisäisen valvonnan kehittymistä julkissektorilla vaikuttamalla mm. lainsäädäntöön ja ylimmän johdon tietoisuuteen ja osaamiseen. Toimikunnassa keskustellaan usein myös sisäisen tarkastuksen käytännön ongelmista.

Toimikunta on päivittänyt toimintasuunnitelmaansa The IIA:n kansainvälisen uudistetun strategian mukaisesti ja tulee jatkossa kehittämään jäsensivuja (www.theiia.fi) lisätäkseen tiedottamista ajankohtaisista julkissektori-toimikunnan kehittämishankkeista. Toimikunta lisää myös verkostoyhteistyötä muiden ammatillisten yhdistysten kanssa sekä benchmarkkausta IIA:n Baltian maiden ja pohjoismaiden yhdistysten julkissektorin toimijoiden välillä.

Jos olet kiinnostunut osallistumaan toimikuntatyöhön, ota yhteyttä puheenjohtajaan. Kaipaamme toimikuntaan lisää näkökulmia kunta-, valtio- ja seurakuntasektorilta. Kokouksiimme voi osallistua myös videoneuvotteluyhteyden avulla, mikä helpottaa osallistu-

mista pitkänkin matkan takaa. Olette siis tervetulleita mukaan ympäri maata, miksei maailmaltakin! ■

Julkissektori-toimikunnan puheenjohtaja

Niina Sipiläinen

Terveys- ja hyvinvoinnin laitos
niina.sipilainen@thl.fi
puh. 029-5247118

Toimikunta kokoontui 29.8.2013 Helsingin seurakuntayhtymän Laajarannan huvilalla nauttien alkusyksyn aurinkoisesta säästä ja merimaisemasta. Kuvasta puuttuvat kokouksesta poissaolleet toimikunnan jäsenet Keijo Lappalainen (Tampereen kaupunki), Paula Hellen-Toivanen (KPMG) ja Kari Koivuluhta (Turun kaupunki). Kuvassa (taustalla) pj. Niina Sipiläinen (THL), eturivissä vasemmalta oikealle Jan Holmberg (VM), Riikka Koivunen (HUS), Sari Kyllönen (Helsingin kaupunki), Markus Kiviaho (FCG), Kristian Kyllönen (HSY), Kari Liinakoski (Helsingin srk-yhtymä).

BWise® Internal Audit

Internal Audit in control with state-of-the-art
Governance, Risk Management, and Compliance software

"Sending and tracking findings with BWise directly from the audit to other business units is a great timesaver for me."

*Ann Green,
Internal Auditor*

Take control Stay ahead

BWise® Internal Audit is a software solution that supports the end-to-end audit process and is part of the BWise enterprise Governance, Risk management and Compliance (GRC) Platform. To streamline Internal Audit's increasing responsibilities, BWise enables audit to operate in the same integrated system with other departments such as risk and compliance and the business lines.

This helps Internal Audit to operate in a secure environment while using the same common risk taxonomy and risk language across the enterprise. It results in a better audit process, with the business lines and Internal Audit speaking the same language and working towards the same objectives.

Ann Green and her colleagues selected BWise® Internal Audit to efficiently create annual audit plans and documentation, manage all audit workpapers and effectively manage the follow up on findings and recommendations. BWise® Internal Audit offers advanced

techniques like Audit Analytics and Continuous Monitoring to automate audit activities where possible.

For more information about BWise® Internal Audit, request the brochure "A Day in the Life of Ann Green," www.bwise.com/grc-library

BWise® Internal Audit is one of six role-based solutions BWise offers. Other roles include Risk Management, Internal Control, Compliance & Policy Management, IT GRC and Sustainability Performance Management.

BWise, a NASDAQ OMX company, is the global leader in enterprise Governance, Risk Management and Compliance (GRC) software. BWise helps companies worldwide track, measure and manage key organizational risks, including the risk of non-compliance, by offering best of industry Governance, Risk and Compliance software and services.

*use your smartphone to scan the QR code
for more information*

BWise
BUSINESS IN CONTROL
A NASDAQ OMX COMPANY
www.bwise.com